# JAN K?TITEL

P?vod materiálu
Martin Fér
Po?adí v lekci
7

Žalmy 37:5-6 Svou cestu sv?? Hospodinu, doufej v n?ho, on sám bude jednat. Dá, že tvoje spravedlnost zazá ?í jak sv?tlo, jako polední jas tvoje právo.

Liturgické ?tení-L 3,3-8

Klí?ové pojmy, dobové a textové souvislosti

- Jan K?titel je **zosobn?ním starozákonních p?edpov?dí**. Hospodinovo slovo zní skrze Jana nyní jinou formou. To, co bylo ve SZ ?e?eno, je v Janovi zp?ítomn?no a Janem zt?lesn?no. Hospodinovo slovo je skrze Jana vid?t i slyšet. Jan K?titel je Hospodin?v hlas, ohlašující Hospodinovu blízkost. Jak to ?iní? K?tí, káže a žije ur?itým zp?sobem. Jan?v k?est je bližší kumránskému rituálnímu omývání než pozd?jšímu k?es?anskému k?tu. Za Janem p?icházejí lidé plní svých pr?švih? a chyb, kte?í pot?ebují odpušt?ní a ujišt?ní o tomto odpušt?ní. Své chyby a provin?ní jakoby p?ed Janem, s odpušt?ním, „vyzvraceli“ a on gestem (pono?ením do vody) tuto jejich ne?istotu z nich oplachuje. Jedná jako prorok Elíša (2Kr 5), který malomocného Naámana syrského nechal pono?it práv? v Jordánu. Naáman po k?tu jako by vstoupil do zaslíbené zem? – aspo? si ji bere sebou dom?. Tak i - - **Jan?v k?est** m?žeme chápat jako p?ipomenutí p?echodu Jordánu: te? vám Hospodin (od n?hož nic ne?ekáte) zase n?co otevírá; nejen skupince vybraných, ale všem (celník?m, voják?m). Jan?v k?est není odznakem sekty „spravedlivých“, ale znamením záchrany pro každého. Jan lidem h?íchy neodpouští, k?tem odpušt?ní h?ích? pouze demonstruje. Ten, kdo bude h?íchy odpoušt?t, a tedy k?tít Duchem svatým, teprve p?ijde za Janem. Jan k?tem pouze p?itakává jejich pokání. Dává najevo, že je správné své h?íchy vyznávat, že je správné po odpušt?ní toužit, odpušt?ní pot?ebovat a být o odpušt?ní ujišt?n.

- V patnáctém roce vlády císa?e Tiberia... Lukášovo podání zakotvuje Jan?v p?íb?h historicky. To je v?bec Lukášova specialita, uvád?t evangelijní p?íb?hy **v historických souvislostech**: *„za dn? judského krále Heroda..., v t?ch dnech, kdy vyšlo na?ízení od císa?e Augusta...“* - M?žeme se domnívat, že to byl Lukáš?v zp?sob, jak dodat svému vypráv?ní na v?rohodnosti, psal je p?ece jako sv?dectví vznešenému Teofilovi. D?ležit?jší ale je, že tím Lukáš chce vyjád?it, že jeho evangelium (dobrá zpráva o Ježíši Kristu) není n?jaká pohádka nebo legenda, ale p?íb?h, který se v konkrétním ?ase a v konkrétních souvislostech lidí dotýká, a? už se s ním setkali nebo o n?m „jen“ slyšeli zv?stovat. Nap?íklad od proroka Jana, u ?eky Jordánu.

- **zástupy** - Lukáš (na rozdíl od Mk a Mt, kde Jan vede kazatelský monolog) p?ed námi rozvíjí mnohem barvit?jší a zalidn?n?jší p?íb?h, v n?mž se i hojn? diskutuje. U Lukáše se to v?bec všude hemží *zástupy*: Božímu znamení, u?in?nému na Zachariášovi, asistuje „velké množství lidu“ (Lk 1,10); okolnosti Ježíšova narození provázejí davy lidí, zástupy nebeské, houfec pastý?? (Lk 2); v p?íb?hu Jana K?titele (kap.3.) zástupy vycházejí na pouš?, zástupy se ptají, lidé jsou plni o?ekávání, lid je napomínán a je mu kázána radostná zv?st. To je další Lukáš?v d?raz: evangelium není dobrá zpráva pro úzkou skupinku vyvolenc?, nýbrž „pro všechen lid“. Na Teofil?v dotaz: „pro? Jan nekázal v synagóze nebo v chrám?“, m?žeme nechat Lukáše odpov?d?t, že tam by z?ejm? nep?išli ti, co také pot?ebují slyšet o Mesiáši, o odpušt?ní h?ích?, o spravedlivém Božím soudu (celníci, vojáci).

- **?i?te pokání** - A jak se taková v?c projevuje, co to je? Projevuje se jako obrácení; což neznamená obrat o 90 ani o 180 stup??, ale p?ichýlení se k Bohu Abrahamovu, který žije a jedná v Ježíši Kristu. Projevuje se jako nastavení ucha, tvá?e a srdce Kristovu hlasu (souvislost mezi pokáním a blížícím se Božím královstvím: bez obrácení nelze p?edávat zprávu o blízkosti království Božího a žít z ní). Jan své poslucha?e odkazuje na toho, kdo jde za ním a p?esahuje ho: významem, tím co bude mluvit a ?init. Pokání tedy není jen vyznávání h ?ích?, ale celkové vnit?ní p?eorientování se na Krista (nejen slovy, ale srdcem, životem). Pokání je vydat se lepším sm?rem, než jsme šli p?edtím. Kam, kudy je ten lepší sm?r? V následování toho, kterému já p? ipravuji cestu, ?íká Jan. A aby nebylo pochyb, kdo to je, vzáp?tí Lukáš uvádí p?íb?h o Ježíšov? k?tu.

- **k?est na odpušt?ní h?ích?** - reakce na Janovu (Hospodinovu) zv?st. Lukáš tu nazna?uje, že evangeliu se nedá naslouchat nezaujat?. K?est se tak stává prvním dotekem, po?átkem osobní ú?asti na Ježíšov? p?íb?hu. Máme slyšet, že evangelium není pouhá informace. Evangelium se musí ?lov?ka dotknout, máme se jím nechat zasáhnout a zm?nit. A Jan je ten, kdo do této osobní ú?asti na zv?sti evangelia zve. Jeho cílem není podat informaci nebo sv?dectví, ale p?ivést (katechumena, ?tená?e, poslucha?e) k dotyku, k prožitku Boží blízkosti, k ú?asti na Božím jednání. Jan tím, že ukazuje na Ježíše jako toho, kdo je pro život, pro odpušt?ní... d?ležitý, p?edává štafetu a ?iní z poslucha?? (z t?ch, kdo jsou zv?stí o „spasení Božím“ dot?eni) ty, kdo pokra?ují v uvád?ní k Ježíši, k odkazování k n?mu. K tomu, který k?tí Duchem svatým, což jinak ?e?eno znamená: k tomu, který uvádí do Boží blízkosti. „Lukášovský K?titel“ se chová tak nek?titelovsky: není tu „vzty?eným ukazovákem“, nýbrž poskytuje „rady“ tak profláklým existencím jako jsou celníci a vojáci. Ne? íká jim „ned?lejte to“, ale – dodržujte pravidla, nedrancujte, nevydírejte – tedy nezneužívejte své funkce a moci.

- **hlas volajícího na poušti** - tak volá prorok, tak volá vidoucí, který vidí do lidských srdcí, plných zákrut a bariér. Co je k?ivého ve vašem srdci, a? je p?ímé! Odstra?te bariéry, zbourejte zdi, nechte se proniknout Duchem Božím a podmanit Božím slovem, které p?ichází a které prom?ní pustiny v rozkvetlou zahradu! (Iz 40,3-5). Toto prorocké volání Izajášovo je vloženo do úst Jana K?titele a jeho prorocká výzva je vztažena na p?íchod Krist?v (*Mesiáše, spasení Božího).*

- **pouš?** - cosi prázdného, vyschlého, pustého. Výmluvný obraz pro nebezpe?í, smrt, ohrožení a nedostatek. Ale také místo pokušení, zkoušek a rozhodnutí.

- **náš otec jest Abraham** - otec národa, otec víry. Jsme jeho potomci, ?íkali si Izraelci, pat?íme Božímu lidu, máme v n?m sv?j podíl a nic se nám nem?že stát. Jsme tu po staletí; na rozdíl od mnoha zaniklých národ? jsme nezni?itelní. Podobn? argumentují i k?es?ané – povrchn? a sebeuspokojen?. Je zapot?ebí, abychom se osvobodili od takové falešné mesiášské p?edstavy o sob? a o své úloze ve sv?t?. Abychom p?estali argumentovat, že jsme tady po staletí, ba tisíciletí a že jsme nezastupitelní. Ohán?t se tím, že je tady církev tém?? odjakživa a že si toho má spole?nost považovat, to není žádný argument. To, že tady církev existuje, v ?bec nic neznamená, pokud je zplan?lá, povrchní. Pokud se míjí s Božím povoláním, jeho v?lí a p?áním, jaký by m?l jeho ?lov?k a jeho lid být, m?že být mrtvá – a tedy jako mrtvý strom, která nenese ovoce, vy?ata, vykopána, spálena – a nahrazena n?kým jiným.

**ÚSKALÍ TEXTU**

- **Plemeno zmijí, kdo vám ukázal...**Nejde o nadávku. Nejde o to, vyhr?žkami a zastrašováním p?ivést zástupy ke k?tu. Jde o to, aby ti, kdo jsou rozhodnuti jít cestou k?tu a pokání (cestou p?ímou, rovnou, bez zákrut a úhybných manévr?), byli varováni p?ed falešnou sebejistotou (nesta?í, být *d?tmi Abrahamovými*; je nutné nést ovoce odpovídající nové skute?nosti *obráceného* (na Krista orientovaného) života.

- Zástupy ochotné ?init pokání, ne?íkají **„litujeme“**, nýbrž **„co máme d?lat?“** Pokání není záležitostí ?e?í, ale ?in?. Upozorn?te na to, že Jan nežádá od pok?t?ných, aby opustili svá povolání, stali se jeho žáky a p? evzali jeho zp?sob života – ale mají být jiní (všímat si pot?ebných) v rámci svého b?žného života. To je další

permanentní Lukáš?v d?raz – ohled na všelijak pot?ebné. Když dává odpov?? zástup?m, nejde v ní jen o výzvu k odhodlání zbavit se v?cí, od?íci si n?co, nýbrž rozd?lit se s chudými (Iz 58,7).

- Slyšíme-li **o nastávajícím hn?vu**,p?evažuje v nás dojem, že bychom se vlastn? m?li bát Božího soudu. Avšak Janovo napomínání (které nám snad zní jako hrozby) je Lukášem chápáno jako **radostné zv?stování** (evangelizace) (Lk 3,18). Lidé, p?icházející k Janovi, poslucha?i jeho kázání, vnímají tíhu svých vin a soud považují za logický a nevyhnutelný. Proto v nich Janova ?e? o ohni a seke?e nevzbuzuje strach, nýbrž nad?ji: Z ní totiž jasn? slyší, že tu není jen ten ohe? a sekera, které by zasloužili, ale že tu je východisko: n?kdo ví o cest? ven, n?kdo se odvažuje ?íci, co d?lat, aby trestající ruka nedopadla: ?i?te pokání a dejte se pok?tít na (znamení) odpušt?ní h?ích?.

**POM?CKY**

- k?estní ná?iní

- fotografie ze k?tu (nejlépe d?tí i dosp?lého)

- mapka nebo obrázek s Jordánem

- stavebnice, z níž p?jde postavit silnice (cesta) klikatá, kopcovitá a cesta p?ímá, rovná

MOTIVA?NÍ UVEDENÍ DO P?ÍB?HU

pro mladší školní v?k:

Po jaké cest? se vám lépe jde nebo jede na kole: po rovné, široké, p?ímé cest? nebo po cest? hrbolaté, plné zatá?ek a kopc?? (Pokud si d?ti vyberou druhou možnost, což je pravd?podobné, m?žete navázat následující otázkou). A co lidé všelijak postižení, jaká pro ty bude lepší cesta? Vypráv?ní pak m?že za?ít odkazem na proroka Jana, který ohlašuje Boží zám?r: vybudovat dobré, p?ímé, bezbariérové cesty (vztahy) mezi lidmi a Bohem a mezi lidmi navzájem. Jan je „Boží hlásná trouba“, oznamující, že všichni mají stejnou, rovnou p?íležitost, p?ipojit se k Božímu „projektu“.

pro st?ední a starší školní v?k:

Víte, jak je pro ?lov?ka s postižením obtížné dostat se n?kam, kam vede hrbolatá, úzká a klikatá cesta? Víte, co jsou bezbariérové stavby? Pro? se stav?jí bezbariérové domy, obchody, nemocnice, školy..? - Aby m?li šanci se tam dostat i ti, kdo by kv?li svému postižení nemohli. Jak je možné pomoci?

Jan K?titel byl takovým pr?kopníkem, ohlašovatelem bezbariérového p?ístupu – k Bohu. Všichni jsme postiženi (znehybn?ni) svými vinami a Jan nazna?uje, ohlašuje sch?dnou cestu., možnost. narovnání cesty od Boha k lidem, od lidí k Bohu.

OSNOVY VYPRÁV?NÍ

Zam??te se ve vypráv?ní na to, co Jan ?íká a komu to ?íká a co oni mu na to ?íkají; zam??te se na Jana a na ty zástupy, které za ním vycházely na pouš?. Jan je neváže na sebe, ale odkazuje na Mesiáše, jež p?ichází „pro všechen lid“ (Lk 2,10)

a) osnova pro mladší školní v?k:

I. Motivace

II. Jan vystupuje s prorockou zv?stí:

III. Jan káže zástup?m: „?i?te pokání a dejte se pok?tít...“

IV. Zástupy se Jana ptají: „Co máme d?lat?“

V. Janova odpov??: „Bu?te milosrdní a spravedliví“

b) osnova pro st?ední a starší školní v?k:

I. Motivace

II. Prorocké poslání Jana K?titele: p?ipravit cestu Mesiáši a k Mesiáši

III. Jan k?tí na znamení odpušt?ní

IV. Vyzývá k pokání, kritizuje sebespokojené

V. Jan ukazuje nový sm?r

VI. Viditelná prom?na – ovoce pokání (spravedlnost a milosrdenství)

VYPRÁV?NÍ

I. MOTIVACE

Ohlásil se vám na návšt?vu n?kdo d?ležitý, n?jaký vzácný host. Co v takovém p?ípad? obvykle ud?láte? Asi si trochu uklidíte, upe?ete buchtu (spíš maminka), t?eba i dáte na st?l. Zap?emýšlíte, jak ho pohostíte, co by mohl mít rád. Sundáte si tepláky a vezmete si n?co slušn?jšího, ustelete si, špinavé ponožky str?íte do pra?ky nebo alespo? pod postel, aby se návšt?va nemusela brodit vaším nepo?ádkem a p?ekra?ovat roztahané v?ci. Taková návšt?va ?lov?ka dokáže vyprovokovat k tomu, aby si doma dal pár v?cí zase do po?ádku.

II. PROROCKÉ POSLÁNÍ JANA K?TITELE: P?IPRAVIT CESTU MESIÁŠI A K MESIÁŠI

Dnes si vyprávíme o Janu, kterému se ?íkalo „K?titel“. Byl to prorok. Jako prorok m?l ohlašovat velkou návšt?vu. Návšt?vu, která všem lidem p?inese radost, pomoc, nad?ji (?íká se tomu n?kdy „spása“). Jan K?titel chodil v okolí ?eky Jordán a mluvil o tom, že už brzy p?ijde Mesiáš - a práv? s ním p?ijde všechno to dobré, na co se mohou lidé t?šit. Jan ?íkal: P?ipravte mu cestu! Každá díra bude zasypána, co je k?ivé, se narovná, hrboly na cestách zmizí a všichni kone?n? poznají, že B?h p?iináší radost, pokoj a nad?ji! Možná to zní trochu zvláštn?, jako by n?kdo m?l najmout bagry a parní válce a za?ít opravovat silnice - ale Jan to myslel asi trochu jinak.

Když k nám jde n?kdo na návšt?vu, tak p?ichází ?asto hlavn? proto, aby se s námi setkal. Aby si s námi popovídal. A tak ješt? daleko d?ležit?jší než ta vyt?ená chodba nebo upe?ená buchta je to, jestli se také my s ním v?bec chceme setkat. Jestli stojíme o to, s ?ím p?ichází a co nám chce pov?d?t. Jestli o tom budeme p? emýšlet, nebo jestli je nám to jedno. Stává se, že si s n?kým nedovedeme opravdu promluvit, protože jako by nám n?co bránilo, jako by v nás byla n?jaká hradba: t?eba, když jsme si n?kdy n?co ošklivého ud?lali a te? se stydíme. Nebo když p?ed sebou n?co skrýváme. Bojíme se. Ned?v??ujeme si. Anebo o tu návšt?vu ani nestojíme. Chce se nám jít rad?ji na fotbal nebo do kina. To pak rozhovor vázne a z toho setkání nic není.

O n??em podobném mluví i Jan K?titel, když vyzývá: P?ipravujte cestu Pánu! N?kdo p?ichází a na toto setkání je pot?eba se p?ipravit. Ud?lat si ?as. Dát stranou vše, co by nám mohlo v setkání s ním bránit. Dát v?ci do po?ádku. A hlavn? chtít, aby p?išel. Pozor - on už p?ichází, už je docela blízko.

## III. JAN VYZÝVÁ K POKÁNÍ

Jan to ?íká ješt? jinak. Lidi, kte?í k n?mu p?icházejí, vyzývá: ?i?te pokání a dejte se pok?tít na odpušt?ní h?ích?. Asi samá nesrozumitelná slova. T?eba to „pokání“ – víte, co to je? ?asto se ?íká, že to znamená n??eho litovat, ale to není úpln? p?esné. Pokání je obrat. Zm?na. Když poznám, že jdu špatným sm?rem, tak se musím vrátit nebo jít jinudy. To je pokání, o kterém mluví Jan. Nejen bre?et nad rozlitým mlékem. Nejen si nadávat, jaký jsem špatný. Lidi, je pot?eba žít jinak! P?estat myslet jenom na sebe a všimnout si, že vedle vás žije n?kdo, kdo vás pot?ebuje. P?estat si myslet, že si všechno n?jak za?ídíte sami, a p?ijímat v?ci jako nezasloužený dar. P?estat si myslet, že já jsem ten nejd?ležit?jší, okolo kterého se musí všechno to?it. P?estat si myslet, že jsem superstar, která nikdy nic nepokazí. A úpln? nejlepší pokání bude, když obrátíte svoje o?i, svoje srdce, celý sv?j život k tomu, který p?ichází a p?ináší spásu. On už vám ukáže, co je d?ležité.

## IV. K?TÍ NA ZNAMENÍ ODPUŠT?NÍ, KRITIZUJE SEBESPOKOJENÉ

?i?te pokání a dejte se pok?tít na odpušt?ní h?ích?.To druhé, k ?emu Jan zve, je k?est. Ten Jan?v vypadal tak, že kdo cht?l být pok?t?n, s tím Jan sestoupil do ?eky Jordánu, úpln? ho pono?il do vody a pak ho zase vytáhl ven. Taková po?ádná koupel, p?i které si ?lov?k mohl uv?domit, že toho ze sebe pot?ebuje mnoho umýt, mnoho špíny. Lidské životy ob?as p?ipomínají skládku odpadu, kterou je pot?eba vy?istit.

Jan?v k?est je ujiš?oval o tom, že to jde. ?lov?k smí doufat, že každý pr?švih, každá chyba („h?ích“) jde umýt, odpustit. Že se v té špín? nemusíme donekone?na topit a dusit. Jan k?til v Jordánu, a tak si všichni mohli také vzpomenout na to, jak kdysi Izraelský národ vstupoval do zaslíbené zem?. Každý Izraelec musel tenkrát projít Jordánem, nechat za sebou pouš? (a spouš?) a vykro?it k novému životu v zemi, kterou jim Hospodin daroval. Podobn? to lidem p?ipomínal i Jan?v k?est: Nechte za sebou všechno zlé, všechnu spouš?, a vstupte znovu do zaslíbené zem?. Zkuste to znovu. Hospodin pro vás zase n?co dobrého p?ipravuje.

Za Janem, který ohlašoval p?íchod Mesiáše, p?icházelo mnoho lidí. Ale chodili za ním i takoví, kte?í po žádné zm?n? netoužili. Brali Jana spíš jen jako zajímavou pou?ovou atrakci. U takových si Jan nebral servítky a mluvil k nim docela tvrd?: „Plemeno zmijí, nemyslete si, že sta?í mít p?ed druhými jenom spoustu zbožných ?e?í. Nedomnívejte se, že vám sta?í chodit do kostela a o nic víc se nemusíte starat! ?íkáte si, že jste praví Izraelci, ti správní v??ící - ale B?h si místo vás najde n?koho jiného.“ Tím plemenem zmijí myslel hlavn? ty, kte?í si o sob? mysleli, že nic až tak moc zlého ned?lají, že je to s nimi vlastn? v po?ádku - a tak vlastn? ani žádné odpušt?ní h?ích? nepot?ebují. Možná si také v koutku duše ?íkali, že Mesiáš - až p?ijde - tak ur?it? na první návšt?vu p?jde rovnou k nim.

## V. JAN UKAZUJE NOVÝ SM?R

Jenže Jan se snažil ukázat, že zm?na je pot?ebná. Zvláš? když se blíží ta vzácná návšt?va. P?ichází Mesiáš. Nem?žeme se spokojit s tím, jak na tom jsme, co d?láme. Je pot?eba se zm?nit (a stále m?nit). ?asem se ukáže, že Ježíše - toho Mesiáše, na kterého p?ipravoval Jan - poznají a p?ijmou hlavn? ti, kdo si uv?domí, že toho v život? pot?ebují hodn? zm?nit. Naopak ti, kte?í si o sob? mysleli, že toho až tak moc m?nit nemusí, ti Ježíše nakonec uk?ižovali. Proto Jan stále zd?raz?uje: Kdo se chce setkat s Mesiášem, nesmí si o sob? myslet, že je to s ním v po?ádku.

## VI. VIDITELNÁ PROM?NA – OVOCE POKÁNÍ (SPRAVEDLNOSTI A MILOSRDENSTVÍ)

„Ale co máme tedy d?lat?“ ptali se ti, co p?icházeli za Janem. Chceme se zm?nit, ale jak? A Jan jim odpovídal: „Myslete víc na druhé. Nau?te se d?lit o to, co máte. Když máte dvoje oble?ení a potkáte chudáka, který nemá nic, tak mu to jedno dejte. Když má n?kdo hlad, tak mu dejte najíst.“ P?icházeli za Janem i výb?r ?í daní, lidé známí tím, jak z každého um?li vytáhnout co nejvíc pen?z do své vlastní kapsy. Také ti se cht?li zm?nit. T?m Jan ?íkal: „Dodržujte zákony. Neberte od lidí víc, než máte na?ízeno. Nepodvád?jte a neši?te.“ Dokonce p?icházeli i vojáci. Ale i pro ty Jan n?co m?l: „Nedopoušt?jte se násilností, nikoho neokrádejte ani nemu?te, ale chra?te slabé.“ Pro každého m?l Jan radu, jak m?že s tou zm?nou života za?ít. Jak zm?nit život tak, aby z toho m?li užitek druzí lidé. Aby nebyl v nouzi ten, kdo pot?ebuje pomoc. Aby nebyl nikdo utla?ován. Aby nikdo nemusel z?stat sám.

K takové zm?n? života Jan vyzývá. Je to také nejlepší zp?sob, jak se p?ipravit na p?íchod Mesiáše. Vždy? i on bude p?inášet pomoc a radost každému, kdo ji pot?ebuje.

## MODLITBA

Pane, d?kujeme, že je odpušt?ní h?ích?. Že, když n?co v život? zkazíme, smíme za?ít znovu. Prosíme, a? si nikdy nemyslíme, že nepot?ebujeme odpušt?ní. A? si o sob? nemyslíme, že nikoho nepot?ebujeme. Otevírej nám o?i, abychom vid?li kolem sebe ty, kdo nás pot?ebují. Amen

## PODN?TY PRO ROZHOVOR, Dramatické zpracování, hry

- znáte konto „Bariéry“? Víte, k ?emu slouží?

- v jaké souvislosti jste slyšeli vyjád?ení, že n?kdo „?inil pokání“? ?ím byste slovo „pokání“ nahradili? Zažili jste sami situaci, kdy jste „?inili pokání“? Souvisí pokání s trestem nebo s odpušt?ním?

- vypráv?ní o Janu K?titeli podle Lukáše je plné d?je; pokuste se s d?tmi o dramatické ztvárn?ní (zástupy p?icházejí, Jan jim n?co ?íká, zástupy se ptají...; p?icházejí celníci, ptají se, také vojáci, Jan jim odpovídá...)
- m?žete si zahrát hru ‚Pepí?ku, pípni‘ (u?íme se naslouchat hlasu, poznávat ho, poslouchat, co ?íká...)

Odkaz na pracovní list
7 Jan K?titel
Odkaz na píse?
Neskládejte v mocných nad?ji (EZ632)
Zní, zní, zní hlas temný, tichý
P?ed tvou tvá?í, Pane, nemám v?bec nic
Probu?me se, k?es?ané, k pokání pravému
S námi je B?h náš, slyšte, národy
Život nám ubíhá, den za dnem plyne

Odpus? (EZ688)
Otev?ete brány hradeb kamenných
Cílová skupina
Školní
Mladší školní
Katechetické cykly
Pozvání na cestu - Evangelium Lukášovo
Biblický odkaz (kat)
Lukáš 3,1–14